

Organ Spółki Wydawniczej — Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK IV | KURYTYBA, DNIA 16 LISTOPADA 1923. | Nr. 88.
Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

DZISIEJSZA ROSJA.

Rozkłada się jak gnijący trup. a jednak swoim rajem bolszewickim chce uszczęśliwić świat. Wspiera więc wszystkich niezadowolonych na całym świecie: popiera próżniactwo, rozstrój zamachy. Na usługi bolszewizmu oddali się żydzi, aby zniszczyć chrześcijańskie narody. Bolszewizm wnika najwięcej w szeregi robotników socjalistycznych, bo socjalizm to dzieckiem jest bolszewizm — komunizm.

Polska cierpi okropnie na tem sąsiedztwie z bolszewicką Rosją. Niema strajku, którego by nie opłacali bolszewicy a nie wprowadzali w czyn żydzi, których przeszło 3 miliony ma Polska. Obecnie komunistom w Niemczech podają pomocną rękę bolszewicy rosyjscy, aby tak Polskę dostać w dwa ognie. Obecny rząd Włosa spotyka też na ogromne wprost trudności, a jednak pokonuje je z niesłychaną energią. W tej oporności leży zbawienie Polski. Ostraszającym przykładem dla wszystkich narodów świata powinna być dzisiejsza gospodarka bolszewików w Rosji.

LICZBA POMORDOWANYCH W ROSJI.

Sześć lat trwa terror bolszewicki, a w ciągu pierwszych trzech lat tego terroru, ofiarą padło w Rosji:

- 28 biskupów;
- 1215 księży;
- 6775 profesorów;
- 8000 lekarzy;
- 54 850 oficerów;
- 260 000 żołnierzy;
- 10 500 żandarmów oficerów;
- 48 500 politycznych urzędników;
- 12 950 właścicieli dóbr;
- 355 250 inteligentów;
- 198 350 robotników;

Hrabia Damian PCWIEŚ HISTORYCZNA Z OSIEMNASTEGO WIEKU.

58
Udałem, że mi się to podobą i rzekłem: „Ja bym chciał być bogatym”. „Mógłbyś snadno”, odpowiedział kuzyn, „lecz jeżeliś unia, musisz wiarę swoją rzucić i dać się ochrzcić na prawosławie”.
Wtedy rzekłem: „Juzem ochrzczony, na coż mi drugie chrzczenie? On spojrział na mnie ponuro i opowiedział: „Chrzest katolicki jest nieważny i nie może znieść. Jeżeli chcesz prawdziwie dostąpić królestwa niebieskiego, połóż się z jedyną wiarą, która wszelkie łaski na ciebie zlece”.
Pukownik rzucił okiem na Damiana i rzekł przez rąby: — Mełchizedech...
Hryć uszywałszy to słowo, zawołał: — Tacie miano mi rzekł ów biskup i dodał, że ten jest prawdziwym biskupem i więcej niż biskupem, który to imię nosi.
Jam się dziwował i niby nie przystawał niby przystawał, a on moim jeno pakłanem i małe karteczki pokazywał, na których były (jak mówił) podpisy świętych, co się prawosławnyim stał i wszystkich uniów szubogają, aby uczynili tak samo.
A skoro już rzekł wszystko, co wiedział, dodał, żeś się nie pokłonił. A potem wszystkich Łachów, uniów i żydów wywołamy a cały ich majątek zabierz.
Wtedy ja przełaktę i się owego człowieka, o empradze i tak jego wydo- był się starałem i na gwałt spleksyłem do Bały, aby jak najprędzej do domu powrócił i ostrzeż panu pukownika i wszystkich naszych.
W powrotnej drodze widziałem ban-

851 218 chłopów. 1,802 436 osób zatem zostało w bolszewickiej Rosji w tych trzech latach straconych. Między niemi było 193 350 robotników i 851 218 chłopów rosyjskich, a więc tych ludzi, dla których Lenin i Trocki gotował rzekomo raj w Rosji.
Wszystkie te cyfry powinny być dla każdego zdrowego mózgu straszliwą i wymowną przestroga.

OFIARY GŁODU I ZARAZY W ROSJI.

Do tej potwornej statystyki, niechaj czytelnik doda jeszcze niezliczone ofiary głodu i epidemii w Rosji, wywołanych rządami bolszewików. Liczba ich wynosi według źródeł bolszewickich 10 do 20 milionów...
DLA BOLSZEWIZMU NIEMA RATUNKU.

W ciągu szeregu krwawych lat, usiłovali teoretycy komunistyczni uzasadnić naukowo zasady komunizmu, narzuconego Rosji, tego komunizmu, który tę Rosję zabił. Próby zawiodyły na całej linii, dyalektyka pisarzy bolszewickich okazała się zwykłym oszukiwaniem mas. „Unarodowili” przemysł, handel, odebrali prywatną własność „unarodowili” produkcję, znieśli banki, i t. d. I do czego doprowadzili? Do zupełnej ruiny majątku narodowego w Rosji. Z przemysłu przedwojennego zaledwie 6 proc. fabryk jest czynnych. Ilość plodów rolnych zmalała o połowę. Przed wojną miała Rosja 36 milionów koni, dzisiaj ma 5 i pół miliona.

Budżet państwowy Rosji, który jest najwymowniejszym zwierciadłem gospodarzem i finansowej siły każdego państwa, jest według słów komisarza dla finansów Krestińskiego, budżetem wydatków, budżetem drukowa-

nych rubli, albowiem wykazuje tylko 98 proc. niedoboru.
Gdy teoretycy moskiewscy spojrzeli, że Rosja stanęła nad przepaścią, powoli zaczęli się wyrzekać metod wytklinanego kapitalizmu. Przecież Lenin publicznie przyznał, że komunizm zbankrutował, że skapitulował przed twardą prawdą życia i jego potrzebami, i że jest bezsilnym wobec opozycji chłopów. Pocóż więc tyle ofiar, tyle krwi, tyle nieszczęść? Już te ofiary wykazały bezsensowność komunizmu, który jest teorią i więcej niczem! Doświadczenie to drogo Rosję kosztowało.

BOLSZEWICY WRÓCILI DO STARYCH ZASAD.

Obecnie tyran moskiewscy prowadzą w Rosji nową politykę na burżuazyjnych zasadach. Produkcja jednak nie wzrasta, naród jest z winy bolszewików moralnie i etycznie przegniły, na ziemi tej nie rzadzi żadne prawo... Tak Rosja powoli zjada swój majątek, ubożeje i dzisiaj to najbogatze państwo na świecie, żebrze o pożyczkę za granicą... Ale nikt jej nie daje, nikt jej nie wierzy, nikt niema odwagi zaryzykować.
Takie są skutki rządów bolszewickich w Rosji. Cały świat o nich wie z wyjątkiem coraz bardziej topniejącej gromadki komunistów, albowiem ich demagogia nie chce znać faktów, nie chce znać prawdy.

Polska — Ameryka

Warszawska stacja telegrafu bez drutu.
POLSKA MA BEZPOŚREDNIE POŁĄCZENIE Z CAŁYM ŚWIATEM.
Z końcem miesiąca września bieżącego roku została otwarta bezpośrednia komunikacja rad-

jotelegraficzna pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej za pośrednictwem nowo wybudowanej i już uruchomionej transatlantyckiej stacji radiotelegraficznej w Warszawie, która stała się pracowała z New Jorkiem.

Droga „via Radio — Warszawa” można będzie przesyłać wszelkiego rodzaju telegramy, nie wyłączając pilnych, prasowych i żniżkowych (niepilnych) zamorskich (telegrammes differes) do: 1) wszystkich krajów Ameryki Północnej i Środkowej za opłatą o 20 centymów w złocie niższą od odpólnych opłat drogą telegraficzną drutem (kablem), czyli o 5 centymów w złocie niższą od drogi „Radio-France”. Naprzykład telegram z Polski do Illinois kosztuje drogą kablową 1 frank i 70 centymów w złocie, drogą Radio-France 1 frank 55 centymów, a nową drogą „via Radio-Warszawa” będzie kosztował 1 frank 50 centymów w złocie od wyrazu;

2) wszystkich krajów Ameryki Południowej za opłatą o 20 centymów w złocie niższą od każdorazowej najniższej opłaty drogą kablową (telegraficzną). Naprzykład najtańsza taryfa drutowa do Argentyny (via Talisman) wynosi 3 franki 70 centymów w złocie, przy użyciu zaś drogi „via Warszawa-Radio” koszt nadania wyniesie trzy franków 50 centymów w złocie od wyrazu. Wskazówka „via Radio-Warszawa” jest bezpłatną i winna być umieszczona na blankiecie telegraficznym w rubryce uwagi służbowe.
SPRAWNOŚĆ RADJO-STACJI WARSZAWSKIEJ.
Gdańsk, 9-go października. „Baltische Presse” stwierdza, że

Kalendarz „Przyjaciela Rodziny” NA ROK 1924

można nabyć w Kurytybie w następujących okładkach:
SKLEP DOMANSKIEGO, praça Tiradentes N 19.
SKLEP KRZYŻANOWSKIEGO, obok Księgarni Polskiej.
LIVRARIA POLACA, praça Tiradentes N 52.
KSIĘGARNIA CEZARA SZULCA, Rua Barão do Serto Azul N 12.
KSIĘGARNIA CURITYBANA, MIKOSZEWSKIEGO, Rua Barão do Serto Azul N 6.
SKLEP IGN. KASPROWICZA, róg Praça Osório, a na prowincji u agentów „Ludu”.

Redakcja „Ludu”

uprasza wszystkich Czytelników by założyć za gazetę opłatę BEZWZGLĘDNE uiszczyć do 1-go stycznia 1924 roku. OZIAGAJĄCYM SIĘ BĘDZIE WYSTĄKA GAZETY WSTRZYMANA ZE STYCZNIA 1924 roku. Nawet z roku 1920 zalega jeszcze kilka prenumeratów, niech więcej z lat 1921—22—23. Nie odbierających regularnie „Ludu” upraszamy o ściśle i wyraźne podanie adresu.

niedawno założona radiostacja warszawska zaczyna stanowić poważną konkurencję dla radiostacji niemieckich. Transatlantycka radiostacja niemiecka w Nauen w ciągu ostatnich tygodni okazała swą nieudolność, gdyż podczas niedawnych zaburzeń w Niemczech, przesyłanie radiotelegramów do Ameryki było bardzo utrudnione.

Obecnie dziennikarze zagraniczni kierują swe korespondencje do stacji iskrowej w Warszawie, której sprawnia obsługa i doskonałe urządzenia gwarantują szybkie przekazanie wiadomości.

Gdańsk, 9-go października. „Baltische Presse” donosi, że liczna kolonia emigrantów rosyjskich w Gdańsku, przedewszy-

Łeż pukownik zatrzymał hrabiego, mówiąc:
— Nie mogę narażać życia wdowi...
— Zawdzięczam je waszej opiece, — przerwał Damian, — więc do was nalezy. Jedźcie!
— Panie hrabio...
— Nie ustąpię! Skoro pan pukownik tu został zamierzam i broń się, nie może sam jechać za paniami, więc ja idę.
I nie czekając, co pukownik powie, wyszedł z Hryciem z izby.
Pan pukownik chował przez chwilę po izbie Postępek Damiana przycho- dził mu w porę. Wiedział że w dalszej brabia niemożna, że siba w obronienie niewiasty. Obawiał się tylko, czy silny mu wystarczy.
Bóg mu dopomóż, — rzekł wrzascia a potem zwracając się do księdza, powiedział:
— Księżo, każ zwołać wszystkich mieszkańców młodych i starszych, którzy w milicji służą. Niech natychmiast tu się gromadzą z całym rynsztunkiem wojennym.
Ty Niozypor abierz dworskich kora- ków przed dworem.
Wszystkie niewiasty i dzieci se wsi niech przychodzą do dworu. Każda niech przyniesie żywności ze sobą ile tylko może. Musimy się gotować na kilka dni obłożenia.
Po wsi zaczęli biegać posłańcy ze dworu i rąbiać na trawę, zwoływać mieszkańców. Popioch powalał wielki Dzieci płakały, niewiasty zawodziły w niebogłosy i chwytając cąż tąż, kupły się w gromady, aby iść do dworu.
Księża Włokowicki idąc przez wias, napomniał do spokoju i pociechu a sam kroczył szybko ku kłósciom, żeby swoją starą siostrę, głuchą i ślepa na nos, kład odwieść do dworu.
W ogólnem zamieszaniu, które ogar-

nęło też i meżów, tylko kosary miodzi, uleżący do milioji, przywykłego karni ści z tolerancją, zgromadzili się w mig na podwórzu dworskim i oczekali roz- kazu. Każdy miał ze sobą strzelbę, dądo i po dwie pary pistoletów. Stanęli w szyku wojskowym, czekając na pułkownika jako swego dowódcę.
Skoro pukownik utonął się przed koraćkami, natychmiast podszedł przy- stąpił ku niemu. Było ich czterech, dwaj młodsi i dwaj starsi.
— Wiece o co chodzi, — rzekł do nich pukownik, — musimy się przygotować na przyjęcie buntal, ażeby im się odech- celi, nachodząc wale, niestrzyżę dobytek i mordować ludzi.
Pędząca ludź stanę w pobliżu cerkwi, nimi będzie dowodził Dawiduk.
Podszedł tego nazwiska ukłonił się pukownikowi po wojskowemu.
Pukownik zaś wyduwał dołże rzy- bazy.
— Śmiańcie z pięćdziesięciu ludźmi stanę z drugiej strony przedwias, scho- wany dobrze w sjarze wiozycym.
Wy dwaj zaś, Kirjanko i Guranda, po- zostaniecie w zamku.
Ogłoszcie to koraćkom i dalej do robo- ty. Ważniejsze zostawcie straż konne. Skoro zobaczą zbliżających się ludzi, dawajcie znać do dworu. Niech was Bóg wspiera i Matka Najświętsza!
Do koraćki przywykli kosary roze- szli się gromadami podług rozkazu pułkownika. Pozostali we dworze, zajęli wskazane im przez przewodniczącego miejsca, bajajac czy was w porządku i rów- głęboko.
Dwa męsty zwożone wyprobowano, czyli się średnio podnoszą i spuszcza- ją. Tymczasem spuszczone je dla przejęcia niewiast i dzieci.
— Pukownik chodź między białogłowami i wskazywał, gdzie mają na- noc się umieścić. Nie starczyło zabudo-

wań na wielką ich gromadę, lecz że to było lato, można było i pod gołym niebem doowad.
Wiedzieli o sobie wydułnia, a kobiet i dzieci nie pozostaw w niej nikę, me- czajali wszelkie, przynajmniej w zna- cnej części, usiąge rozstawionym gwołi gwołi obrony kosakom, pozostał je- szcze przy dobytku lub chodząc po wsi i gromadkami stając, rozprawiali.
Prawie każdy z nich wiedział, że tym razem nie o sam rabunek chodzi lecz o rzeź wiele watołejze, albo zgola najwazniejsze, bo o wiarę katolicką. Kto praw słowny, ten nie miał powodu się obawiać niczego lecz w całych Pol- skach smali tylko urodzić mieszkali. Strze- lił oni od ionch o obitnicach czynio- nych wszystkim wyznawcom wiary uni- ckiej, skroby prawosławie przyjęli. Tem- ni ow, nie dosz w wieże stały, myślał sobie nawet że nie byłoby w tem nic złego, choćby dia ocalenia, życia, udat- gotowad do prawosławia. Lecz gdy się w ten sposób oświadli, zaraz ino- lich za to szanili, przypominając, że wszyscy wierzący wierze katolickiej do- chowad obcowali. Tamci prawosławie umilkli, lecz mysl w głowie im pozos- tawa.
Stary Niozypor, znając każdego na wy- lot, a smn goraco wiarę swoją mając, chodź po wsi, przystawał przy gru- midkach, nadślućbiwał i sam się od- ywał.
— Natęgedł teraz czas, gdzie i Pan Jezus chce się przekonać, czyście Mu- wierzni. Powtarzaliśmy to zawsze i lu- bowali miłość, ale tylko ustami. Teraz pokazad musimy czynem, że wyzna- wami Chrystusa Pana jesteśmy i być chcemy.

Ciąg dalszy nastąpi

Dr. Allegretti Filho LECZENIE OGÓLNE.

Specjalność: choroby kobiece i dziecięce
Pracuje od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 6-tej.
Konsultorium i rezydencja: ulica C. m. mendador Araujo N 50. — Telefon N. 680

stkiem kupcy, utrzymujący łączność z Rosją posługiwali się dotychczas linią telegraficzną prowadzącą przez Królewiec i Kowno do Rosji. Ponieważ okazało się, że komunikacja telegraficzna via Warszawa jest praktyczniejsza, komunikują się oni obecnie z Rosją przeważnie przez Warszawę.

Wiadomości.

Z POLSKI.

PREZYDENT WOJCIECHOSKI OGRANICZA SWOJE WYDATKI.

Prezydent Rzeczypospolitej zarządził skrócenie w budżecie swoim około 40 proc. wszystkich wypadków, wychodząc z założenia, że przede wszystkim budżet Prezydenta Rzeczypospolitej powinien być przykładem oszczędności dla wszystkich obywateli w tych ciężkich czasach dla skarbu Rzeczypospolitej.

ŻYDZI SZKODZĄ WSZĘDZIE POLSCE.

Londyńska «Morning Post» streszczając wywody min. Kucharzkiego o pożyczkach zagranicznych, wygłoszone na konferencji prasowej, pisze w końcu:

«Fakt, że po pocieszającym przemówieniu ministra finansów, marka polska spadła do poziomu 2 milionów za funt szterling i 450.000 za dolar i że w konsekwencji ceny podniosły się o 25 proc. w ciągu paru godzin, dowodzi, że Polska jest w szponach jakiegoś wrogiego międzynarodowego żywiołu, który używa wszelkich środków, aby rujnować kraj».

Domyśleć się łatwo, kto jest tym międzynarodowym żywiołem, wrogim Polsce i jej sprawie finansowej.

PROFESOROWIE SZKÓŁ POTĘPIAJĄ STREJKI URZĘDNIKÓW DO KTOREGO PARZY NIEPOCZYTAŁNE ZYWIOŁY WARSZAWSKIE.

Warszawa. — Pisma donoszą, że zarząd główny Tow. nauczycieli szkół wyższych i średnich wysłuchał sprawozdania swych delegatów do centralnego Komitetu pracowników państwowych, potwierdził ich stanowisko i potwierdził wystąpienie i centralnego Komitetu pracowników państwowych z powodu agitacji strajkowej

UCIEKAJA Z GDAŃSKA DO POLSKI.

Gdańsk. — Spadek marki niemieckiej, której kurs w godzinach przekroczył 2 milardy za jeden dolar wywołał w Gdańsku piorunujące wrażenie. Symptona tej zwłoki zauważono już w godzinach popołudniowych, wskutek czego wiele sklepów pozamykano. Równocześnie daje się zauważyć, że cudzoziemcy masowo opuszczają wolne miasto. Do tej emigracji przyłączają się również rodowici mieszkańcy Gdańska, a zarówno jedni, jak i drudzy kierują się do Polski.

ROZBIÓRKA SORORU NA DOMEY MIESZKALNE.

Warszawski Związek współdzielni mieszkaniowych zwrócił się do rządu z prośbą o oddanie mu dla rozbiórki soboru prawosławnego na placu Saskim, z tem, że uzyskana z niego cegła i inne materiały budowlane użyte zostaną na budowę domów dla współdzielni mieszkaniowych. Po definityw-

nem załatwieniu tej kwestji, co nastąpi w tych dniach, rozpocznie się niezwłocznie rozbiórka soboru. Rząd rezerwuje dla siebie dzieła sztuki, mozaiki, marmury i granit, Związek otrzymałby między innymi materiały, około 6 milionów cegieł po cenie o połowę niższej od rynkowej. Tranzakcja ma być przeprowadzona kosztem 2 miliardów marek polskich, którą to sumę Związek otrzyma od poszczególnych kooperatyw mieszkaniowych.

OBSZARNICY NIEZADOWOLENI.

Warszawa. — Projekt waloryzacji podatków wywołał niezadowolenie w kołach wielkich obszarników z klubu Dubanowicza. Niechęć ich skierowuje się przeciw min. Kucharzkiemu, jako autorowi projektu. Obszarnikom dogadza bardzo obecny stan płacenia podatku spadającego walutą.

JUBILEUSZ 300-LETNI ŚMIERCI ŚW. JÓZEFATA KUNOEWICZA.

Z okazji 300-letniej rocznicy obławnego śmierci mezeńskiej św. Józefata, arcybiskupa polockiego obrządku grecko-katolickiego zwrócili się biskupi polscy do Stolicy św. z prośbą o pozwolenie urządzenia we wszystkich diecezjach Polski uroczystego triduum ku czci św. Mezennika w dniach 9, 10 i 11 listopada. W odpowiedzi na prośbę Episkopatu polskiego Ojciec św. Pius XI zezwolił na urządzenie trzydniowego nabożeństwa ku czci św. Józefata. (Przyp. Red. Tak polacy oczekują świętego biskupa unickiego; Ojcowie Bazylianie zupełnie zapomnieli o 300 letniej rocznicy św. Józefata i ani słówkiem nie wspomnieli o tej uroczystości w «Pracach pryncypalnej» Zamiast się modlić, to oni wołają w Praci paloczyć na Polskę i wynosić pod niebiosa morderców i podpalaczy z Małopolskiej wschodniej, to są ich nowi święci)

KŁÓTNIE HERETYCKICH KOŚCIOŁECZKÓW W POLSCE.

Według posiadanych wiadomości, w niedzielę dnia 23-go ksiądz Bończak odprawi w sali Stowarzyszenia Handlowców przy ulicy Siennej 18 nabożeństwo kościoła narodowego, tak zwanego neomaryjawickiego. Na nabożeństwie tem ksiądz Bończak wygłosi programowe orędzie kościoła.

SPROSTOWANIE.

Komitet organizacyjny Kościoła Narodowego prosi o sprostowanie wzmianki p. t. «Neomaryjawicki kościół w Warszawie» a mianowicie: 1) że Kościół Narodowy niema nie wspólności z marjawityzmem i 2) że nabożeństwo Kościoła Narodowego odbędzie się w niedzielę 30-go października o godzinie 11 rano, w sali Stowarzyszenia Handlowców ulica Sieniana Nr. 16.

(Przyp. Red. — Nie wielu tych obłąkańców i jeszcze się rozdzielił. Przybłądy północno-amerykańskie przy pomocy dolarów nie mogą oderwać ludzi od kościoła katolickiego, rozbijają sekciarzy marjawiokich z czasów moskiewskich na jeszcze drobniejsze gminy, tak, że obecnie mamy aż trzy kościołki narodowe).

Z Brazylii.

Kurytyba.

MODEL SIEWCY, polskiego pomnika na Centenario podał w pięknej reprodukcji, kurytybski miesięcznik niemiecki: «die neue Heimat» w N. 13 wraz z pięknym objaśniającym artykułem P. Stańczewskiego. Czasopismo to pomieszcza i inne utwory P. Stańczewskiego, sekretarza «Oświaty».

Bankiet kombatantów (współwalczących) z czasów wielkiej wojny światowej odbył się 10-go listopada we wielkiej sali Grand Hotelu w Kurytybie, w którym brali także udział zaproszeni konsulowie: polski, francuski, włoski i angielski.

Konsul polski p. Zbigniew Miszke z Kurytyby wyjeżdża w tych dniach do Florianopolis stolicy Santa Catharyny, i do Porto Alegre stolicy stanu Rio Grande do Sul. W czasie tej podróży załatwi p. konsul cały szereg spraw natury reprezentacyjnej i urzędowej z władzami. Niektóre kolonie polskie będą miały zaszczyt powitania konsula polskiego p. Miszke.

Epidemia ospy ciągle się jeszcze utrzymuje w Kurytybie i okolicy. Miejski urząd zdrowia podaje, że zgłoszono aż 3000 wypadków, a zapewne drugie tyle nie zgłoszono. Przeważa w tych wypadkach stanowczo ospa wietrzna (variola), lecz trafia się i ospa czarna. Nie brak wypadków szkarlatyny i odry.

Paraná.

W miejscowości Rio Bonito pod Itaty ulonęła w rzece przy łowieniu Anna Rudnik.

Rio de Janeiro.

SPRAWA PODWÓJNEGO OBYWATELSTWA została znówu poruszona w kongresie przez deputowanego dr. Adolfo Konder. Jak wiadomo zawarła Brazylja zeszłego roku dwa układy o podwójnym obywatelstwie z Anglią i Portugalią. Dopiero obecnie przy zaprowadzeniu obywatelstwa służby wojskowej zdają sobie kolea rządowe sprawę z trudności połączonych z tem podwójnym obywatelstwem. Wedle prawa brazylijskiego wszystkie dzieci cudzoziemców (o ile ci nie są w służbie swojego państwa) urodzone w Brazylji są obywatelami brazylijskimi. Niektóre jednak państwa reklamują potomstwo swych obywateli jak Anglia i Portugalia. Z tego powodu powstaje kwestja podwójnego obywatelstwa, które przedewszystkiem: przy powołaniu do wojska stwarza wiele trudności. Deputowany dr. Konder wystąpił bezwzględnie przeciw uprzywilejowaniu zwłaszcza Anglii i dowiódł, że prawo to jest krzywdą dla Brazylji, że jest niesprawiedliwe i niepolityczne i wreszcie może dać powód, że inne państwa o to samo upominają się zaczynają. Z prawa podwójnego obywatelstwa ma korzyści tylko Anglia, bo uwalnia swoich poddanych od służby wojskowej w Brazylji, o ile służyli we wojsku angielskim lub się wychowali w jednym z zakładów wojskowych w Anglii i o ile wykazują przez jakikolwiek dokument że są poddani angielskimi. Za te przywileje Brazylja nie uzyskała prawa wzajemności dla swoich poddanych w Anglii. Przewodniczącemu Brazylja prawa tego względem Anglii nie zmieni, lecz dr. Konder ostrzegł na przyszłość przed tego rodzaju układami, co zbyt wyraźnie wskazywało na Wiochy, by dla swych bardzo licznych emigrantów nie upominali się przypadkiem również o podwójne obywatelstwo.

Ostawiła ze swej haniebnej gospodarki spółka okrętowa «Lloyd Brasileiro» upada do rezerwy. Okręty wyjeżdżają, kiedy się podoba komendantom. Liczba okrętów potrzebujących naprawy zwiększa się nieustannie, to też w ruchu okrętów coraz mniej.

Ze świata.

Włochy

WZRASTAJĄCY WPŁYW STOLICY APOSTOLSKIEJ. Rzym. — W związku z przybyciem przedstawicieli dy-

„ALVAYOL”

Plomatycznego Jugosławji, który jako pierwszy przedstawił tego państwa został akredytowany przy Watykanie, dzienniki publikują dane, ilustrujące wzrastający wpływ Stolicy Apostolskiej w państwach europejskich. Przed wojną przy Watykanie było akredytowanych 13 misji cudzoziemskich, obecnie jest ich 25, w czem 7 ambasad (Belgja, Hiszpanja, Niemcy, Grecja, Chili i Brazylja, Peru), oraz 18 poselstw. Liczba wysłanników papieskich zagranicą podwoiła się. Przed wojną w państwach znajdowało się 13 nuncjuszów i delegatów apostolskich, obecnie liczba ich dochodzi do 29. Poza przedstawicielami oficjalnymi znajdują się również wysłannicy kościelni, których misja nie ma charakteru dyplomatycznego. W takim naprzykład charakterze przebywają delegaci apostołscy w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Australji, Chinach, Japonji, Egipcie i Północnej Afryce.

Niemcy

PROWINCJA HANOWER CHCE SIĘ ODERWAĆ OD PRUS.

Berlin, 8-go października. — «Hanower Ländertag» donosi, że przyjdum stronnictwa niemiecko-hanowerskiego uchwalilo rozpocząć przygotowania, celem przeprowadzenia referendum ludowego w sprawie przynależności państwowej Hanoweru.

LUENDORFF PRZEGRAL PHOCES.

O obrazę czoi, który prowadził przeciw dziennikowi «Münchner Post» o to, że w jednym z artykułów tego dziennika nazwane go, t. j. Ludendorffa, «największym przeciagaczem wojny» («der grösste Kriegsvorlängerer»). Dnia 24 b. m. zapadł wyrok uwalniający redaktora, agen. Ludendorffa ma zapłacić koszt procesu.

WYCZEKUJĄCE STANOWISKO FRANCJI.

Paryż, 6-go października. — Z Londynu donoszą: «Daily Mail» został upoważniony z miarodajnej strony do podkreślenia, że rząd francuski w dalszym ciągu zachowuje wobec wypadków w Niemczech stanowisko wyczekujące i że nie ujawnia żadnych zamiarów wkroczenia do Niemiec, dopóki Niemcy nie naruszą podstaw traktatu wersalskiego. Takim naruszeniem byłyby dalsze zbrojenia Niemiec i obwołanie monarchji, oraz zezwolenie na powrót Hohenzollernów.

Rosja.

KALENDARZ GREGORJAŃSKI W CERKWI WSCHODNIEJ

W tych dniach w cerkwiach prawosławnych Grecji, Serbji i Rumunji zostaje wprowadzony nowy styl, tak że po 18 września starego stylu następuje 1 października. Ponieważ i władca Tichon zgodził się na wprowadzenie nowego stylu, który urzędowo obowiązuje w Rosji pomimo oporu cerkwi od 1 stycznia 1918, przeto prawie cała cerkiew prawosławna na świecie uznaje od dziś kalendarz gregorjański. Wyjątek stanowi kościół grecko-katolicki w Małopolsce wschodniej, który datą uporozywie trzyma się kalendarza juljańskiego. (Przyp. Red. Tu już upór Rusinów graniczy z głupotą.)

ANARCIJA W CERKWI ROSYJSKIEJ.

Synod rosyjski zabronił odprawiania nabożeństw metropolie Antoninowi, który wprowadził cały szereg innowacji w liturgji prawosławnej. W odpowiedzi Antonin zakomunikował, że nie uznaje ani władzy synodu, ani patriarchy i utworzył

on własny autokefalny Kościół prawosławny, który nazwał kościołem odrodzenia.

WYGNANCY ROSYJSKY.

Do Nowego Jorku zawinął parowiec «Constantinople», płynący z Konstancy, przywożą na swym pokładzie jako podróżnych trzeciej klasy 12 księżniczek, 11 księząt, 8 baronów, 6 baronów i jednego hrabiego — wszystkich narodziłości armji uchodźców rosyjskich, która schroniła się przed bolszewikami do Konstantynopola, teraz zaś, gdy wojska sprzymierzone opuściły stolicę Turcji, szukają schronienia na oceanem. W rozmowie z dziennikarzami utytułowani uchodźcy wyrazili nadzieję, że zdołają urządzić sobie nowe życie na gruncie amerykańskim.

Turcja.

TURCJA — REPUBLIKA.

Stronnictwo wiekzości Zgromadzenia angorskiego przyjęło projekt konstytucji państwa tureckiego. Turcja będzie republiką, naczelnik państwa otrzymał tytuł prezydenta oraz bardzo szerokie pełnomocnictwo. Premierem republiki tureckiej ma zostać Mustafa Kemal, który oświadczył, że w takcie republikańskiej konstytucji uczynione będą zmiany w kierunku nadania jej charakteru bardziej demokratycznego.

REWOLUCJA MONARCHISTYCZNA W TURCJI.

Wiedeń, 10-go października. — Z Konstantynopola donoszą, że w Turcji wybuchały ruchy monarchistyczne pod wodzą nauzcycieli i duchowieństwa.

TURCY CHCĄ ZROBIĆ KONSTANTYNOPOL CZYSTO TURKIM MIASTEM.

Konstantynopol. — W ostatnich czasach dano się zauważyć, że Grecy i Syryjczycy masowo opuszczają miasto, jak się zdaje celem uniknięcia służby wojskowej w armji tureckiej. Władze tureckie zezwalają na odjazd odmawiają uchodźcom prawa powrotu na terytorjum tureckie. Rząd turecki popiera wychodźstwo żywołów oboych z Konstantynopola dąży wyraźnie do uczynienia z Konstantynopola miasta czysto tureckiego. Nieruchomości emigrantów pozostawione bez opieki bierze w posiadanie rząd turecki.

St Zjednoczone

DŁUGI SPRZYMIERZONYCH W AMERYCE.

Londyn, 7-go października. — Reuter donosi z Waszyngtonu: Prezydent Coolidge pokreślił ponownie na konferencji prasowej, że Stany Zjednoczone są stanowczo zdecydowane nie skreślać zadnemu z państw europejskich nawet najmniejszej sumy z długów, zaciągniętych przez nie w Ameryce. Daleko idące ustępstwa może Ameryka okazać tylko w sprawie oprocentowania i warunków spłat.

PRZYGODY LLOYD GEORGEA W NOWYM JORKU.

Nowy Jork, 7-go października. — Obecność Lloyd Georgea wywołuje wrogie manifestacje ze strony irlandzkich republikanów. W piątek wieczorem, gdy Lloyd George wychodził z teatru rzucili w jego stronę zgniemieni jajami, które go jednak nie dosięgły. Lloyd Georgeowi towarzyszy stale znaczny zastęp straży policyjnej.

Ostatnie wiadomości

BERLIN, 7-go LISTOPADA.

— Ulicami miasta przebiegają liczne patrole policyjne dobrane uzbrojone, aby powstrzymać ludność od dalszych pogromów

SIEWCA POLSKI.

WIZJE
z okazji budowy pomnika polskiego na Centenario.

I.

Zegnając chaty święte progi,
Ojczysty łan, kościółek drogi,
Wyruszał siewca polski w świat.

Z prastarej ziemi swej wygnany,
Przez wrogi los prześladowany,
Opuszczał brata swego brat.

II.

Zostańcie z Bogiem! Zegnaj kraju,
Gdzie dzieckiem będąc byłem w raju,
Kto wie, gdzie kości moje złożę?

Ostatnie szepoć pożegnania,
Słumiwszy w sercu narzekania,
Wyjeżdżał polski chłop za morze.

III.

Za morze! brzmiało na pokładzie
I odzywało się w gromadzie
Jak echo, które wioher pieści.

Za morze! leż westchnień łzawych,
Wyrzudów, łez i bólów krwawych
W tych dwóch wyrażach się nie mieści.

IV.

I słowa te mu w uszach brzmiały
I z szumem fal się zlewały,
Gdy zadumany patrzył w dal....

Za morzem! tam jest szczęście moje,
Nietknięte skarby, złote źródła....
Tak marzył, śledząc kraniec fal.

V.

Wolności łaknąc, zakazanej,
Do ziemi przybił obiecanę,
Oluchy pełen i nadziei.

Aż sam na sam wśród gęstych borów,
Odwiecznych cedr i pinjorów
Się znalazł w niezbadanej kniei.

VI.

Zadumał się nad królem lasów,
Którego się przez tyle czasów
Nie kłnęła żadna ludzka dłoń.

Lecz zapomniawszy o udęcie
Chłop w muskularne swoje ręce
Siekierę ujął jako broń.

VII.

Olbrzymy leśne zaszumiły,
W korzeniach groźnie zatrzeszczały,
Padając z hukiem pień za pniem.

Pracując ciężko w pocie czoła
Wycinał, palił chłop dokola
Wytrwale rosy dzień za dniem.

VIII.

Zniszczywszy chwasty zaś na glebie,
Pomodlił się do Stwórcy w niebie,
I począł siać nasiona złote.

Blagostawieństwa Bóg dodaje,
Obfite zsyła urodzaje,
Wynagradzając tę robotę.

IX.

Rok rocznie siewca polski wali
Odwieczny las i rosy pali
Pod nowy grunt, swym potem złany.

Z popiołów zaś dziewiczych borów
I powalonych tam pinjorów
Powstają piękne, żyzne łany.

X.

Rok rocznie rzuca na swą rolę,
Spuszczając się na Bożą wolę,
Ofiarnej pracy cenny siew.

By dumny potem, ucieszony,
Bogate z pola zbierał plony
Dziękczynny swój i zadowolony.

XI.

Gdzie nikt nie siewe, nikt nie zbiera!
Na siewcy wszystko się opiera:
Nad jego pracą wschodzi zorza.

Z rąk jego żyją wszystkie grody,
Bez niego marłyby narody,
Nie mając na chleb wszedni zboża.

XII.

Siew, siewca polski, ziarna wiary
W owocnej pracy skarb prastary,
Niech ręka twoja przyszłość siewe.

Potomność pojmie twe orędzie
I zadziwiona sławić będzie
Polskiego siewcy proste dzieje....

Jan Stef. Stanczewski.

żydowskich. W pogotowiu stoi oddział wojska z 6 tankami, wielu harabinami maszynowymi i granatami ręcznymi. Żydzi żyją od poniedziałku w okropnej trwodze, przygotowani każdej chwili na nowe ataki. Na wielu domach i sklepach żydowskich zjawia się kartki z napisami: ten sklep jest chrześcijańskim. (P r z y p. R e d. — mimo tej krwawej łaźni żydzi zapewne przeciw Niemcom żadnych skarg nie wniosą, a Polskę to o pogromy obwiniali choć tylko pejsy lub broń obciążo żydkowi.)

WARSZAWA, 8-go LISTOPADA. Wczoraj przyszło tu znowu do starć ulicznych. Wojsko posługiwało się karabinami maszynowymi, tankami i aeroplanami przeciw uzbrojonym strajkownikom (P) Strajkujący mieli zdobyć jeden tank i zmusić władzę do przyjęcia ich warunków i udzielenia im amnestji(?) Także w Tarnowie i Borysławiu miało przyjść do krwawych starć i tam są zabici i ranni. (Telegram ze źródeł niemieckich.)

WARSZAWA 7-go LISTOPADA. Dzisiaj przyszło tu do krwawego starcia strajkujących robotników z policją. Padło z obu stron 25 ludzi a 80 raniono. I w Krakowie przyszło do krwawego starcia między strajkującymi a policją. W Łodzi i na Górnym Śląsku panuje spokój. Sytuacja poważna. Socjaliści zwrócili się z odezwą do strajkujących, by powrócili do pracy.

LONDYN 7-go LISTOPADA Rząd sowiecki wystosował do Polski notę, z protestem przeciwko aktom gwałtu na pogra-

niczu, które noszą cechę wrogich manifestacji przeciw Rosji. Sowiety grożą represjami, gdyby się podobne gwałty powtarzały. (P r z y p. R e d. — Rozchodzi się tu o różne rozbójnicze bandy białoruskie i ukraińskie które napadają nieustannie na polskie pogranicze. W ostatnich czasach wiele tych band zniosła polska pograniczna a hersztów rozstrzelano.)

Telegram z Warszawy z 12-go listopada donosi, że minister skarbu Kucharski przedstawił sejmowi budżet wydatków na rok 1924, który wykazuje 280, 779,696 złotych polskich (przeszło 230 milionów.)

Po raz pierwszy w Polsce obecny rząd Witosa przedstawił pierwszy budżet; dotychczas nie zrobił tego żaden z rządów przez 5 lat niepodległości.

Telegram z Londynu z 12-go listopada podaje, że z Karlsbadu w Czechach, rozchodzą się pogłoski, jakoby między Polską a Rosją zostały nawiązane rokowania, zmierzające do uznania obecnego związku nowych republik sowieckich w Rosji.

W NIEMCZECH największy przewrót dokonuje się w Bawarii, choć telegramy są sprzeczne. Bawaria jest za monarchią Wittelsbachów, a Ludendorff i Hitler popierali Hohenzollernów. Wśród walki jaka wybuchła na ulicach Monachium, Hitler podobno został ciężko zraniony a Ludendorff się poddał, lecz wypuszczono go na wolność po przyrzeczeniu, że więcej nie będzie się zajmował polityką. Kahr

zwolennik Wittelsbachów zwyciężył i w odezwie do ludu bawarskiego nazywa Hitlera i Ludendorffa „oszustami, zdrajcami i buntownikami.“

W ANGLJI, FRANCJI, BELGJI i innych krajach sprzymierzonych obchodzone bardzo uroczyste 5-cio letnią rocznicę zawieszenia broni w dniu 11 listopada. Wszędzie odbyły się uroczyste obchody i nabożeństwa za poległych, a w Belgji ustanowiono tak zwaną „minutę milczenia“ dla uczczenia pamięci poległych obrońców obojczy.

W GRECJI ruch za republiką wzrasta a monarchja wisi na włosku. Król obecny zgadza się by urządzono głosowanie ludowe (plebisyc) jakiego ustroju państwa żąda naród. Na czas głosowania król chce ustąpić z kraju.

Telegram z Nowego Jorku z 10-go listopada donosi, że warszawski korespondent gazety „The World“ podał redakcji telegraficznie następujące wiadomości: Na granicy polsko-łotewskiej objawia się większa ruchliwość wśród wojsk rosyjskich; zdaje się, że wkrótce rozpocznie się większy ruch. Kawalerja generała Budiennego, która dotychczas na Białejrusi z trudem zdobywała żywność, zamierza podobno rzucić się na Polskę aby się zaopatrzyć na zimę w żywność. Polskie władze wojskowe są zaniepokojone gorączkową budową aeroplanów przez Rosję. Upewniają mnie, że obecnie aż 8 fabryk buduje w Rosji aeroplany dla bolszewickiej armji.

W NIEMCZECH gotuje się

przewrót. W Bawarii zostali pobici i wzięci do niewoli Hitler i Ludendorff przez wojska Rzeszy, które bronią republiki niemieckiej. Hohenzollernowie starają się ubiedz Wittelsbachów w Bawarii. Do Niemiec wrócił Kronprinz i osiadł w Oleśnicy na Śląsku; obecnie i ekscesarz Wilhelm kazał sobie 12 paszportów wystawić przez rząd holenderski, by wrócić do Niemiec. Rada ambasadorów ma dopiero zdecydować o Hohenzollernach i ich powrocie do Niemiec, zwłaszcza o Kronprzinu, którego okrucieństw wojennych jeszcze nie rozpatrywano. Miesiąc grudzień może przynieść w Niemczech wielkie niespodzianki. Zapewne Franoja zaprotestuje ostro i wysłapi przeciw Hohenzollernom i grozi już zajęciem portu niemieckiego Hamburga.

SEPARATYSCY owdąnęli Pałatynatem nad Renem i miastem Spira.

Ludność niemiecka zwłaszcza po miastach, znękana głodem i wrastającymi brakami, jest zupełnie bierna i nie zajmuje się polityką. Zamach monarchistyczny może się udać.

ARGENTYNSKI RZĄD chce

zerwać stosunki ze Stolicą apolską z powodu nie zatwierdzenia na arcybiskupa w Buenos Aires Monsenhora Andrea, którego rząd bezwzględnie popiera

Związek Polski

W KURYTYBIE

Związek Polski w Kurytybie urządza zabawę taneczną w niedzielę dnia 18-go listopada o godzinie 8-ciej popołudniu do 11-tej wieczorem. O biletach udzieli uprasza ZARZĄD.

Sekcja „Świętego Stanisława“ urządza przedstawienie amatorskie które odbędzie się w sobotę dnia 25-go listopada w sali „Związku Polskiego“. Odegrana będzie sztuka w 1 akcie, ze śpiewami i tańcami pod tytułem „LORZO-WIANIE“.

Początek o godzinie 8-iej wieczorem. Na zakończenie zabawa.

Ceny: Łoże 10\$, Dla panów 2\$200, Dla pań 1\$, Dzieci szkolne \$500.

Casyły dochód przeznaczony na polski kościół parafjalny w Kurytybie.

Zarząd sekcji

KURS PIENIĘŻNY.

Funt sterling 53\$,000, frank francuski 642 rs., lira 505 rs., dolar amerykański 11\$,600, milrejs portugalski 455 rs. per argentyński papierowy \$445, złoty 78830, peso urug. 78810, peso hispańskie 14560, marka niemiecka bez wartości, marek polskich 170000 za 1\$.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

CZEONKÓW ZWIĄZKU POLSKIEGO W KURYTYBIE.

Z powodu ustąpienia p. p. prezesa i wiceprezesa Związku Polskiego podpien Zarząd zaprasza wszystkich członków na NADZWYCAJNE WALNE ZGROMADZENIE, które odbędzie się w lokalu Związku, dnia 25-go listopada b. r. o godzinie 2-giej po południu.

ZARZĄD.

Zabawa taneczna i „churasco“

Dnia 25-go b. m.

Odbędzie się w parku „Providencia“ za staraniem komisji zabawowej Tow. Szkoły Ludowej w Kurytybie, na które zaprasza się wszystkich rodaków. Wstęp do parku bezpłatny. Początek o 1-iej po południu. — W razie niepogody zabawa odłożona na następną niedzielę.

Za Komisję

Henryk Adamik i Wł. Kowalski

Baczność!

Prawdziwie tanie ceny znajdziecie w sklepie i spotyczycym

LUCCA & C. i. a.

Wielki depozyt zboża i nacionalnego wina. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna

Plac Coronel Encas (dawnej plac Da Ordem, za Katedrą) N. 7.

Maszyny Rolnicze

Casa Melichar

Curityba - Praça Senador Correia N. 7

Zwiedźcie naszą ustawiczną wystawę maszyn rolniczych a zadziwi Was tak wielki i wymienny wybór.

ŻĄDAJCIE CENNIKÓW!

MÓWI SIĘ W JAKIMKOLWIEK JEZYKU. — JEDYNY TEGO

RODZAJU SKLEP W KURYTYBIE.

Casa Globo

Curityba - Praça Cel. Enéas N. 4

(Dawniej Praça da Ordem)

Zaprasza się Szanowną Publiczność do zwiedzenia naszego nowego sklepu, który otwarliśmy z dniem 17-go bieżącego miesiąca wystawiając w nim na sprzedaż najbogatszy w Kurytybie wybór obuwia dla mężczyzn, pań i dzieci. Ceny umiarkowane. Uprzejma obsługa kompetentna z długoletnią praktyką. Mówi się także po polsku.

OTTO BLUME & CIA.

Księgarnia „Curitybana“

B. MIKOSZEWSKI & Cia.

Curityba - Rua Barão do Serro Azul N. 6

Posiada na składzie książki szkolne, powieści w języku polskim i portugalskim, książki do nabożeństwa, handlowe, książki szkolne, grammatyki, słowniki, alfabety i kalendarze. Przybory biurowe, obrazki religijne i t. p. — Wykonuje się wszelkie roboty wchodzące w zakres druczarni.

HOTEL CENTRAL

Curityba - Rua Ebaño Pereira N. 8
WYGODNE URZĄDZENIA. --- SMACZNA KUCHNIA.
GOSPODĄ O PIERWSZORZĘDNEJ OBSŁUDZE.

Oddziały dla rodziny Otwarte całą noc.
Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie
Mieszkanie i stół na la carte, na miesiąc 250\$. Stalowanie się dla panów sa-
potnych z mieszkaniem miesięcznie 80\$000, bez mieszkania 60\$000.

Najlepszy hotel dla rodzin!

GARMEN A. DE DEL CARMEN

HYGIENISTKA I MASAŻYSTKA
Ukończyła INSTYTUT NAUK ROCHESTERA
w New Yorku w 1911 odznaczona dyplomem
i złotym medalem na międzynarodowej wy-
stawie w Paryżu w 1913, i w 1920 światowym
dyplomem również ze złotym med. jem na wy-
stawie Reunite del Laboro w Med. olsale.

Leczy reumatyzm masażem elektrycznym,
wibracyjnym i ręcznym stosownie do przepisu
lekarzkiego. Leczy uchylenie sięba kręgowego,
zwężenie paraliż, otyłość, dyspepcję i roz-
szerzenie żołądka. --- MASUJE U SIEBIE I
NA WEZWANIE.

UL. MARECHAŁ DEODORO N 64
Przyjmuje od 2 giej do 6-stej wieczorem.

Niemieckie farby „BAYER“

dla użytku domowego celem farbowania wełnianych, bawełnianych i jedwabnych
materiałów sprzedaje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie.

„Carlos Luhm“

RUA RIACHUELLO N. 52 - CURITYBA - PARANA
(Gdzie miał sklep p. Piotr Harmata).

BACZNOŚĆ KOLONIŚCI!

Cegielnia i Fabryka Dachówek

w Thomas Coelho

STACJA KOLEJOWA BARIGUY (PARANA)

poleca cegły wszelkiego rodzaju, dachówki zarówno
francuskie jak i inne.

46

Cegielnię tę, dawniej własność p. Jana Wozniaka nabyła spółka polska p. p. Jana
Filipaka, Józefa Rosola i innych. Obsługa zamawiających rzetelna, transporty
wytrobów staranne. Nadmieniamy, że dachówkę francuską cegielni s Thomas
Coelho wyszczególniono na przedwstępnej wystawie w Kurytybie.

Siłę Herkulesa

dodaje pivvo z browaru

ATLANTICA

przewyższające vvszystkie
inne.

10

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

BYŁY ASYSTENT KLINIK EUROPEJSKICH.

LEKARZ I OPERATOR

KURITYBA - RUA S. FRANCISCO N. 25.

Leczy podług najnowszych sposobów.

WYKONUJE WSZELKIE OPERACJE CHIRURGICZNE.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie i pobyt w klini-

ca. Dokonuje badań i leczy promieniami Roetgena. Posiada

własne laboratorium do badań chemicznych i mikrosko-

powych oraz do badań krwi na choroby ukryte.

ZAMIEJSCOWYM UDZIELA INFORMACJI LISTOWNIE

KOLONJA Cei QUEIROZ

(Amola Faca)

Przeprowadza parcelacje i udziela informacji:

WŁADYSŁAW RADECKI - AMOLA FAÇA - PARANA

Na kolonji ERECHIM W RIO GRANDE DO SUL udziela

informacji bliższych p. BOLESŁAW WENCLEWSKI W BARRO

Najlepszy srodek

od reumatyzmu

REUMATOL

DOSTAĆ MOŻNA W

APTECE POLSKIEJ

Rua 15 de Novembro 5 - Kurytyba.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE ŻEGLUGI MORSKIEJ „Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux.
Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusem i pospiesz-
nymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami
specjalnie urządzone dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia

Statki mają do dyspozycji kabiny 3-ciej klasy.
Podróż z Bordeaux do Havre czyli do Gdńska odbywa się po-
ciągami francuskimi aż do Dunquerque a z Dunquerque do Gdńska statkiem
kompanji francuskiej „Transatlantique“. W ten sposób uniknie się różnych nędy-
ży, na które nieraz bywają narazeni nasi pasażerowie na granicy niemieckiej.

NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY:

	Z Santos	Z Rio de Janeiro
„FORMOSE“	8-go Listopada	9-go Listopada
„MOSELLA“	17-go „ „	18-go „ „
„MASSILIA“	17-go „ „	18-go „ „
„DESIRADE“	6-go Grudnia	7-go Grudnia

Sprzedaję bilety z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. z. (bilie-
tes de chameda) załatwia i bliższych informacji udziela

IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 - Kurytyba.

„A VENCEDORA“

FABRYKA KARMELKÓW I CUKIERKÓW W NAJLEP-
SZYCH GATUNKACH I W PAPIERKI OWIJANYCH:

Malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, anana-
sowych, truskawkowych, bananowych, mlecznych i dużo innych
Prócz tych mam inne jeszcze gatunki specjalne, nowego
formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bar-
dzo przystępnych.

Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się o
tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie

Franciszek Łachowski

28 CURITYBA - Rua Cabral N 53 - PARANA

KOLONIZACJA

Na nowej bardzo kwitnącej kolonji „Bom Sucesso“ sprze-
daje się pierwszej klasy ziemieherwalowa i bardzo urodzajne
ziemie do sadzenia.

Kolonja „Bom Sucesso“ jest węzłem łączącym drogi Floria-
nopolis - Blumenau - Timbo - Itayopolis - Mafra.

Nadto są do sprzedania: Fazendy 50 alkrowe, 100 alkrowe
i 200 alkrowe. Każda fazenda ma kemp, herwa mate i ziemię
uprawną. - KUPUJCIE!

Bliższych informacji udziela agencja kolonizacyjna.
Germano Ortel
Itayopolis, Estação Mafra, Santa Catharina. 19

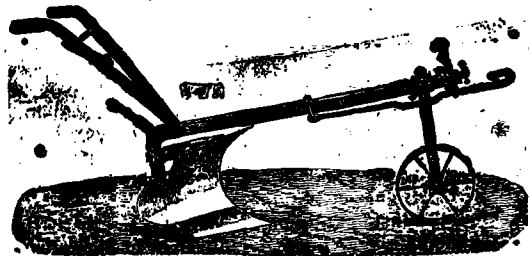
CURITYBA Casa Metal CURITYBA

CAIXA POSTAL 140 RUA 15 DE NOV. 44

Jose Hauer Junior & Cia.

WIELKI SKŁAD ŻELAZA I STALI W SZTABACH I W PEVTAOH, ŚRUB, GWOZ-
DZI, RUR, ŁANCUCHÓW I INNEGO ŻELASTWA DO WOZÓW.

Wszelkiego rodzaju rzemiosła i maszyny
LEJE, SZKŁA, DRUT GŁADKI I KOLCZASTY, MASZYNY ROLNICZE I T. P.

NADCHODZA CODZIENNIE
NOWE TRANSPORTY PŁO-
GÓW RUDOLFSACK.

FABRYKA MASZYN

Dr. Isaias Alberti

Inżynier - Mechanik

SPECJALNOŚCI: Młyny, elewatory, koła, sita i koła
hydrauliczne, najnowszych systemów, pily różnego ga-
tunku i t. p. - PROJEKTY I KOSZTORYSY NA
ZADANIE.

Odniesiony z okazji konkursu różnorodnych maszyn na wystawie
w Bressia (Włochy) roku 1904. Dyplom honorowy z wystawy w
Rzymie roku 1910: złoty medal, Wyrobitony na wystawie „Geo-
tenario“ w Rio de Janeiro i odznaczony złotym medalem w roku 1923

MŁYNY ZBOŻOWE.

Na składzie wytwory fabryki kawy i kukurydzy.
NOWY TYP MŁYNKÓW DLA KOLONIŚCÓW.

Jedyny jaki pokazywano na wystawie niemieckiej na Contonarto. Wy-
nalazek właściciela fabryki Dr. Isaias Alberti. Jest to najpra-
ktyczniejszy, najtańszy i najlepszy młynek. Wystarczy służyć trzy
sruby na przykrywce a młynek się otwiera, bez poruszania kamieni.

N. 1. Kamienie młyńskie o średnicy 80
centymetrów do kawy, młli i zbóż. Wytwarza
dziennie 700 do 800 kilo kawy lub 160 do 180
kil młli kukurydzianej.
N. 2. Kamienie młyńskie o średnicy 61 cen-
tymetrów do żyta, młli i innego zboża. Wytwa-
rza dziennie 640 kilo młli kukurydzianej lub
130 kilo młli zbóż.
UWAGA: Kamienie młyńskie wyrobione
są z specjalnego granitu brazylijskiego.

Curityba - Avenida
Assunguy N: 95 i
97 - Parana.
TELEFON Nr. 670.

WAŻNE OGŁOSZENIE
Sprzedaję wiołoncele i skrzypce „Ex-
tra“ w 3-tych stanach. Cena razem
80\$000. --- Wiałoncele w Redakcji
„Ludu“.

„Jasełka Parańskie“

dla przedstawień w okresie Bożego Na-
rodzenia napisał JÓZEF STANCZEWSKI
2\$000 za egzemplarz, w tuzinach 2 grata

Autor osnuł treść Jasełek na tle życia
polskich kolonistów w Paranie i umie-
jawnie wsnął w nie smiertelne chwastki
naszej Ojczyzny. Całość składa się z 3
aktów i 2 żywych obrazów. W uzupeł-
nieniu podano melodie pieśni, na jakie
śpiewać można poszczególne ustaty z Ja-
sełek jako też objaśnienia niektórych
słów mniej znanych (działanie) w naszym
języku.

Całość przedstawia się bardzo pięknie
Z treści przebija wielka miłość Ojczyzny
i ukochanie wzysskiego co narodowe,
polskie. Polecić je preto możemy gor-
co wszystkim nauczycielom, aby je w
szkolach i zakładach polskich odgrywa-
no, tem więcej, że nie są zbyt drogie
nie żujące.

Padaria Reforma:

IGNACY HABITH
Curityba, Dr. Candido de Abreu N 64
-0-
Nadzwyczaj tanie pieczywo! Dobro-
sługa.
Zakup i sprzedaż wszelkich produktów
krajowych.

Fabryka Pieczątek

FRANCISCO J. GONÇALVES
Praca Senador Correia N. 3 -
Curityba - Parana.
Klisko, pieczątki różnego rodzaju i roz-
miaru.
CENY UMIARKOWANE! CENKI ZA
DARMO!

Fabryka Cukierków

„AURORA“
JÓZEFA KULI
Wytwarza cukierki w najlepszych gatu-
kach i karmelki owijane w papier (tak
i inne) we wszystkich odmianach.
Ulica Martim Affonso N. 16
CURITYBA, PARANA, BRASIL